

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii«
în
Blaş.

Anul VII.

Blaş 22 Maiú 1897.

Numéru 21.

Autonomia.

Étä cuvintul, care de azi încolo va avé să domineze tóte gândurile, tóte îngrijirile şi tóte preocupăţiunile nóstre pentru un timp fórté lung, până când adecă cestiunea acésta íşi va primi resoluarea sa deplină şi întru tóte conformă cu interesele bisericii nóstre sfinte şi ale credincioşilor nostri.

Maiestatea Sa Regele Apostolic cu rezoluţiunea Sa preainaltă, datată din 14 Maiú 1897, a declarat congresul convocat pe 20 Octobre 1870 de închiat şi tot o dată a dispus, ca în restimp de şese luni să se convóce un nói congres, care să organizéze autonomia bisericii catolice din Ungaria.

Este decí un lucru isprăvit, că în restimp de şese luni, póte pe la sfârşitul lui Septembre orí începutul lui Octombre a anului curent, se va întruni acest congres.

Faptul acesta în sine considerat ar trebui şi trebuie să umple de bucurie inimile tuturor fiilor bisericii catolice şi tot o dată a tuturor iubitorilor de libertate, fie aceia aparţinători la orí ce confesiune religioasă. Pentru că faptul acesta constituie o recunóscere a dreptului, ce de atáta vreme îl pretind fií bisericii catolice, ca şi lor să li-se dea voe a direge afacerile bisericii lor independent, pe cum s'a dat şi altor comunităţi religioase, bună órá protestanţilor şi neuniţilor români şi sêrbí.

În deosebí înbucurător ar trebui

să fie faptul acesta pentru nói Români greco-catolici, cari de atáta timp cerem organism autonom, dar tot în zădar, măcar că avem drept nedisputabil la un organism al nostru propriú şi deosebit de orí ce alt organism.

Nu voim să judecăm nimic, nici nu voim să preocupăm cestiunea. De o cam dată constatând faptul convocării congresului, ne mărginim a releva importanţa lui.

E a nume convingerea nóstră, că faptul convocării congresului formézá un eveniment de o însemnătate estrordinară în istoria bisericii nóstre greco-catolice române şi că póte constitui un punct de plecare pentru o serie de evenimente fórté îmbucurátóre. Dacă va succede a organiza autonomia provinţei nóstre bisericescú ast fel, pe cum cer interesele ei adevérate, atunci putem privi liniştiţi în viitor, şi o erá de rodnice succese va răsári pentru biserica nóstră. Din contrá dacă organismul autonom al bisericii catolice s'ar face ast fel, în cât să nu fie scutite tóte interesele bisericii nóstre, atunci numai la rêu ne-am poté aştepta.

A esplica mai pe larg acest lucru, e cu totul de prisos. Tocmai de aceea credem, că nu va fi nimenia, care să nu recunóscă împreună cu nói estrema gravitate şi însemnătate a erei proxime, ce ni-s'a deschis prin convocarea congresului.

De altá parte convocarea congresului ne şi înbucurá, pentru că prin

asta ni-se dá şi nóuë prilej, ca întărindu-ne prin esemplele înaintaşilor nostri să nisuim a ne câştiga şi pe sama provinţei nóstre bisericescú aceea autonomie proprie şi deosebită de orí ce altá autonomie, carea aú cerut-o párinţii nostri în anul 1850, în sínódele electorale din 1868 şi 1893 şi în sínódu archidiececan din 1869.

Stáruinţele înaintaşilor nostri atunci aú rēmas lipsite de succes, pe cum lipsite de succes aú rēmas şi stáruinţele catolicilor de ritul latin de la anul 1848 şi până în zilele nóstre. Să sperăm, că dór acum vom fi mai norocoşi şi ei şi nói. Speranţa ne-o rázimăm mai întâiú în bunul Dumnezeu, apoi în Scaunul Apostolic, după aceea în corul episcopesc şi în fine în nói, turma credincioşilor bisericii nóstre.

Dumnezeú nu va páraşi pe cei slabi şi nu ne va lăsa, ca să fim înghiţiţi de cei tari. Scaunul Apostolic va stáruí pentru pástrarea autonomiei, ce a garantat-o, când a reînfinţat vechea nóstră mitropolie şi a scos-o de sub iurisdicţiunea orí cărei alte biserici. Corul episcopesc în faţa interesului mare şi comun al bisericii se va stringe în jurul mitropolitului şi umér la umér va ajuta a apéra drepturile garantate, sancţionate şi neprescriptibile ale provinţei nóstre autonome române greco-catolice de Alba-Íulia şi Făgăraş. Érá nói toţi pentru unul şi unul pentru toţi vom sári. Şi de s'ar cufunda pámintul, pe nói întrepeđi ne va afla întru apé-

Feuilleton.

Relaţiunile eclesiastice ale Românilor din Ungaria şi Transilvania în vécul al XV-lea.

(Continuare.)

III.

Familii românescú.

A fará de posesiunile românescú în documente de donaţiuni, împăcaciuni, limitaţiuni, introducţiuni şi de felurite judecáţi se mai amintesc o mulţime mare de familii nobile şi íobage române, din cari fie amintite acestea:

Candea din Nucşóra (1404), Nexe (íobagiú), Bogdan de Mutnoc din Vozescú, Dan de Doboz (Banat), Stanciul, Berivoiú, Dragomir şi Vlad din districtul Haşegului (1409), Macícaş (Banat 1411), Blaş a lui Sandru (1412 Trans.), Neagu de Maceú (1419 Banat); Barb, Dragan fií lui Manciul volachi egregii regii militis de Comiat (1422 Banat); Vulsan, Bogdan, Stoyan, Lascu fiul lui Íuga,

Novac a lui Negrotha (1430 Ban.), Lupşa (Transilv.), Chorna (Zorna, familie veche venitá din România 1436), Bizere (1438 Ban.), Domşa de Bacia (1434), Radul nobil din Chior (1434), Lado de Bizere (1439 Banat), Dees de Themcsel (Ban. 1441), Stan de Gyepen (1443), Vitéz (1444 Banat), Ungur de Felső Nádasd (1447 Transilv.), Dragoslav, Radul de Chernescú (1447), Vladul de Ciula (homo regius), Moga Bucur, Vlad de Chiompel, Creţul de Lucavicza, Mila, Radu, Dya Vulcan fií lui Íota (1447), Novac fiul lui Welyk, Brateu, Lungu, nobilí români din Siria şi Zarand (1445), Oprişa, Bellos, Ştefan şi Lal de Werciorova, Miela de Ramna, Petru Dan de Zabathfalva, Petril şi Íoan de Slatina, Negrule íobagiul lui G. Racoviţa (1457), Bobul, Valentin de Mágura şi Nacsá (Banat), Petru Mandra Nan, Costa, Sandriú Nicolaú Popa de Vişeu antenaţií familiei nobile Tomaiaga (Maram.), Negrule şi Radomer, cărora încă în timpul s. Ştefan pro fidelis servitiis se dá cnezatul de Viso,¹⁾ Porcolab, Orda (Maram. 1451), Tatul de Ílhuez, Blaş de Barţanfalva, Sandriú de Balya (1450 Maram.), Grad, Íuga, Ivan, Wlad de Seliste, Michail de Petrova,

¹⁾ Cfr. Simonchich. manuscris. 274. 460.

Torcoş de Dragomirfalva, Wancea de Íood şi alte multe.

IV.

Militari distinşi şi díregétóri români.

Românií nu numai aú dat contingent de sânge şi de contribuţiune,¹⁾ nu numai aú format o armată deosebită cu scop de a se lupta „versus Temesköz“ până la Severin,²⁾ ci în luptele dese purtate în contra Turcilor, Boemilor, Bosnecilor şi Italianilor ei s'aú distins ca militari bravi întru apérarea ţerii. Întru recunóscerea meritelor militare apoi aú căpétaţ donaţiuni regescú, nobilitate şi cnezate.

Étä câteva esemple:

a) Între familiile române vestite pentru merite militare în locul prim este, să se amintéscá familia română Voicu, fiul lui Şerbe, párintele lui Íoan Hunyadi, căruia ca „ostasului curţii regescú, consideratis fidelitatibus et fidelium servitiorum praeclaris meritis“ la 1409 prin regele Sigismund se donézá posesiunea regescá Hunyad. Donaţiunea acésta în de-

¹⁾ La 1426 nobilí din Transilv. se scutesc de a merge în rázboiú sub condiţiune, ca în locul lor să trimitá pe Români, érá la 1446 se aruncá imposité de rázboiú asupra Românilor.

²⁾ Regula milit. estradatá sub Sigismund la 1430.

rarea drepturilor noastre sfinte. Și dacă trădători s'ar afla, îi vom nimici; și dacă slabi s'ar găsi, îi vom da de latură: și dacă viața ni-s'ar cere, o vom da cu dragă inimă.

Una înse nu vom da, una nu vom jertfi; autonomia întregă, proprie și neafirmată a provinciei noastre bisericesti române greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș.

Atâta ca introducere am dorit să spunem.

Și cu asta vom începe oficiul nostru de a ține în curent pe cetitorii noștri cu tot, ce se ține și se va ivi privitor la afacerea acésta de un moment așa de mare.

În afacerea autonomiei catolice făcea oficiosă publică în numărul său din 19 a c. următoarea hotărîre prealaltă:

La propunerea ministrului meu ungu-resc al cultelor și instrucției publice declarând de închiat congresul convocat pe 20 Octobrie 1870 conced, ca spre organizarea autonomiei bisericii catolice din Ungaria în restimp de șese luni de la datul hotărîrii mele să se convoce congres nou.

Referitor la modul de convocare și la activitatea congresului să servescă de îndreptari cele cuprinse în hotărîrea mea din 29 Novembre 1895. De o dată împuternicesc pe cardinalul-principe primat, ca în cadrul hotărîrii mele amintite să mijlocescă cele de lipsă cu privire la convocarea și conducerea congresului; în sfârșit de îndrumez, ca despre hotărîrea acésta a mea să încunoscinteză fără amânare pe cardinalul-principe primat.

Dat în Viena în 14 Maiu 1897.

Francisc Iosif m. p.

Dr Wlassics Gyula m. p.

Punctele esențiale ale hotărîrii prealalte din 29 Novembre 1895 sînt:

cursul vécului XV. se mai înmulțese și cu alte posesiuni și districte curat numai românesce parte donate și schimbate, parte pemonorate, ca d. es. la 1434 opidul Papi (cttul Arad) cu jumătate din vadul Murășului, opidul Comiat cu tot districtul și cu toate cnezatele (1435—1437), pentru recompensă întru apărarea cetăților Orsova, Severin, Mehadia, Gurenii și Peclca, prin regele Adalbert i-se zalogește districtul său provința Ikușului cu opidul Morșina (1439), carea a fost a familiei române unite Carapciu venite în vécul al 14-lea din România, și antenații familiei române Zorna sau Chorna din Banat. Prin regele Wladislaū i-se dau comunele Soimus, Berekszeu, Nyavalas și Burjan din cttul Hunedorei și dominiul Bosur cu toate cnezatele (1440), mai târziu (1442) „pro amplo merito et dignis obsequiis” i-se donază posesiunea Iofyw (Dobra) ținătoare de castrul regal Deva.

La 1444 prin convențiune închiată cu Georgiu despotul Sêrbiei, în semnul recunoscerei pentru serviciile prestate întru redobîndirea Sêrbiei, Hunyadi capetă dominiul castrului Siriei cu opide, districte, posesiuni, ville și poporațiune nobilă, unguri și români castrensi, împreună cu dreptul patronal al bisericilor parohiale din Syri, Galza (Galșa), Mezth, Keresbánya (alias Czibebánya) și Kisbánya „et cunctarum aliarum ecclesiarum et capellarum tam christianorum, quam Valachorum”.

La 1446 prin închiarea unui schimb cu familiile Guthi și Hagymasi I. Hunyadi ajunge în posesiunea cetăților Lipova și Solmos. — Prin literile donaționale ale regelui Ladislaū cu d. 30 Ian. 1453 capetă

„1. Congresul acesta și de astă dată are să se compună în modul aprobat prin hotărîrea mea din 25 Octobrie 1869.

„2. Acestui congres să i-se trimită elaboratul congresului din 1870—71 cu aceea, ca avînd în vedere raporturile schimbate, pe cum și ținînd strict înaintea ochilor drepturile de patronat și inspecțiune supremă, ce-Mi compet Mie, și organismul bisericii romano-catolice, să-l lea din nou în cumpenire și după cuvenită modificare să Mi-l subșternă din nou spre aprobare.

„De altmitrea presupun, că regulamentul electoral din 1869 amintit mai la deal are să servescă numai spre formarea congresului organizatoriu, care congres de o dată cu determinarea organizării autonomiei din cestiune va fi chemat, să subșternă și regulamentul, ce determină modul, în care va avé să se formeze corporațiunea chemată de a reprezenta autonomia acésta.”

Patriarchul icumenic a subșternut în 12 a c. Porții un memorandum, în care dispunerea și espulsarea polițială a mitropolitului Ambrosiu de Ūskub o declară de o vătămă gravă a drepturilor garantate bisericii greco-orientale. La cazul, dacă organele turcesce vor denega reintroducerea mitropolitului, biserica ar trebui să se privească de ajunsă în stare de persecuțiune și să sisteze în întreg imperiul deprinderea obligamentelor sale oficiose.

Cu câtă dragoste scie patriarchul „icumenic” să îmbrățișeze poporéle! Sêrbii din Macedonia vor mitropolit din némul lor, și în sfârșit se învoesc la asta până și Turcii. Numai patriarchul „icumenic” nu va nici de cum, să scape pe Sêrbii aceia din iubitoarele sale — ghiară. Și apoi să mai cuteze ore cine, să susțină cu sfruntare ne mai pomenită, că „ortodoxismul” nu spriginesce aspirațiunile naționale îndreptățite!

cetatea Gôrgény în ctul Turda, Deva în ctul Hunedorei și districtele românesce Sudyá, Monostor, Bosar și Supan, mai apoi cu d. 14 Sept. al aceluia-și an și districtul Thwerd din ctul Temiș cu toate apartinențele și folósele și „cum jure patronatus ecclesiarum”, în care district se enumără o mulțime de sate.

La 1455 pe basa mandatului regesc de d. 8 Aug. Hunyadi se introduce în posesiunea cetății Timișóra capetate în pemn de la regele Ladislaū.

La 1453 feria 3-a ante fest. purificationis M. Virg. prin regele Ladislaū i-se donază cetatea și districtul Bistriței scotîndu-se de sub iurisdicțiunea ori cărei judecătorii și potestăți.

A fără de aceste posesiuni imense, parte prin cumpărări și schimb, parte prin donațiuni, de familia Hunyadi s'au mai ținut: Comunele Secianu mari, Câmăras, Nagy-Leta, Cacad (1451, 1452), Toth (fostă a soțului lui Hunyadi), Boitor (1453), Racha și Szantherszabeth din ctul Crisens foste a familiei Iuga, Rudistha lângă Belgrad, Gomlos, Kerekegyház, Aszony, Weresyngá, Kerekvinga, Baktornya, Bathonya, Irathos, Dombegyháza, Keth-Sopron, Zyhan și Kynged (Egnyed), Cladova cu 6 sate: Keér, Ôtvenablaka, Choch (Ciuciū), Hulmagiū, Plesca, Zöldes ș. a. din comitatele Orod și Cianad, opidul Buza ca comunele: Laak, Nozyal, Gyulateleke, Budateleke, Gyuke, Ewormenes, Csenthe și Apathy din cttele Cluș și Doboca (1455). În comun cu sora vitregă Clara veduvită Pongrac de Dengeleg și cu fiii ei, Ioan Hunyadi a fost părtaș în posesiunile castrului Letha din părțile transilvane ale ctului Cluș cu apartinențele Leta, Zenthlazlu,

Pentru ca să nu întârzie răspunsul. — „Tel. Rom.” în nrul său din 20 a c. face o interpelare referitoare la cuvintele, ce Monseniorele Horntein arhiepiscopul de Bucuresci le-a rostit la prânzul din ziua consacării Preasfinției Sale Dr. Demetriū Radu.

Etă interpelarea:

„Întrebăm pe Ex. Sa Dl arhiepiscop Hornstein:

„1. De când are metr. Mihályi credincioși religioari în România?

„2. Dacă are, de când sînt aceia supuși iurisdicțiunii Lui după legile țării?

„3. Este vre-o necesitate pentru interesele de stat ale României și preste tot pentru interesele noastre a tuturor Românilor, — destul de învrăjbiți între noi din cauza nefericitei „uniri”, la care au decădut unii din noi pentru interese materiale, și destul de periclitat din partea dușmanilor noștri politici, ce ne încunjură, — pentru de a se spori tot mai mult cauzele de certă dintre noi din cauza „unirii” a unei părți din noi cu biserica papistă, în loc de a le împutina pe rînd și a le șterge pe tóte, ca ér să fim una, pe cum am fost de la început?

„4. (Ne adresăm cătră dl raportor.) Cum s'a putut, ca Ms. Hornstein să stórcă „aplausele cele mai însuflețite” prin vorbirea Sa ținută în limba franceză chiar și de la cei cari nu l-au priceput?”

Răspundem mai întâi la întrebarea cea din urmă, căci acésta ne privește pe noi de-a dreptul. Răspunsul nostru este: Cetescă dnii de la „Tel. Rom.” încă o dată cuvintele respective ale raportului, și se vor lumina, de cum va sînt capabili de a se lumina.

ÉR fiind că presupunem, că Monseniorele Hornstein nu cetesce „Tel. Rom.”, și fiind că întrebările îndreptate lui sînt îndreptate și noué, ne luăm voe a răspunde și la ele și a nume pe scurt ast fel:

Kis-Fenes, Felső-Füle, Alsó-Füle, Egres, Hagymas, Zentkyraly, Monyorosag, Svithmeg și Racha aflătoare în cttele Cluș și Turda, Cserged, Diomal, Tinod ctul Albei, Hod și Wásárhely (1450).

Dominiile aceste și altele ale familiei Hunyadi estinse preste comitatele Hunedorei, Zarandului, Orodului și a Temișorei tóte au servit spre remunerarea meritelor politice și militare prestate de I. Hunyadi ca Ban al Severinului, Voivod al Transilvaniei, Căpitan suprem și ca Guvernator.

b) Familia Bogdan a lui Nicolău lui Magoia, pentru serviciile și meritele preclare prestate mai ales în lupta contra Turcilor sub Severin, capetă cnezatele Magoyafalva, Reckete și Stimpura (1420).

c) Pentru meritele, serviciile și virtuțile militare dovedite în contra Turcilor sub castrul Hațeg se laudă nobilul Blaș fiul lui Saudriū și ca recompensă capetă jumătate din posesiunea Fahid (1421). Érá la 1435 Români nobili Mihaiū, Basarab și Ioan din Rișor, pe cum și tatăl acelora Ioan ca militari bravi se amintesc în lupta contra Turcilor tot sub castrul Hațegului.

d) În lupta de la Galamboc avută cu Turcii s'au distins ca militari, și cu ocaziunea retragerii regelui Sigismund preste Dunăre „tamquam strenui propugnatores grata servitia exhibuerunt”, și au și rémas pe câmpul luptei Roman și Michail de Macicaș din districtul Sebeșului (1428).

e) Regele Adalbert în litera donațională din 1439 preamăresce virtuțile militare ale Românilor Mihaiū, Blaș și Stoian din familia Chorna; érá regele Wladislaū la 1443 laudă serviciile preclare militare ale lui Blaș de

Ad 1: Chiar de atunci, de când acei credincioși religioși petrec în România.

Ad 2: Pe catolici, ce privesc jurisdicțiunea bisericească, nu-i împoartă „legile țării”, fie țara acesta chiar și a sultanului din Constantinopol.

Ad 3: „Pentru unirea tuturor,” nu a tuturor Românilor numai, ci a tuturor omenilor, „Domnului să ne rugăm.” Și unirea acesta are să fie „unirea credinței”. Așa ne rugăm noi în s. liturgie. Așa se roagă și neuniții nostri. Dar apoi de ce zic ei una și fac alta? De ce nu se unesc și ei? Facă-o, și vrajba dintre noi pe loc va înceta.

Archiducele Rainer și cestiunea limbii în oficiu. — Archiducele Rainer, inspectorul suprem al Landwehrului, vizitând orașul Leitmeritz, i-s'a prezentat primarul substituit, pe care l-a întrebat, cum trăesc între olaltă cele două naționalități, anume Germanii și Cehii. La răspunsul, că ei traesc în cea mai bună armonie, Archiducele a zis următoarele:

„Cel ce voesc, să fie oficial de stat, acela trebuie să scie limba poporațiunii, ca și ofițerul, care încă e dator, să-și însușească limba regimentului, căci alt cum nu poate conta la promovare.”

Din aceste cuvinte înțelepte enunțate de Alteța Sa imperială ar pute învăța și liberalii nostri, cari orbiți de șovinism, nici chiar când știu, nici atunci nu voesc, să vorbescă cu poporul nemagiar în limba lui, de și ei sînt pentru popor, era nu poporul pentru ei.

Dinasticism liberal. — La desvélirea statuei ridicate de cetatea Pojon în memoria împărătesei-regine Maria Teresia Maiestatea Sa a asistat încunjurat de mai mulți membri ai casei domnitore. Venind rîndul la primirea deputațiunilor omagiale, mai întâi s'a prezentat înaintea Monarchului corpul ofițeresc sub conducerea Alteței Sale Archiducelui Friedrich, apoi clerul catolic condus de Emi-

nența Sa primatetele. Numai în locul al treilea putea fi primită deputațiunea corpurilor legiuitoare. Din acest motiv prezentarea omagială a deputațiunii parlamentare s'a omis din program. Szilágyi a declarat de mai înainte ministrului br. Bánffy, că numai așa va conduce deputațiunea dietală la Monarchul, dacă acesta va fi primită în locul, ce i-se cuvine, adică în locul prim. Etica și ceremonialul de curte înse are un regulament deosebit de vederile democratului president al dietei. După acel regulament în ordinea primirii deputațiunilor e normativă dignitatea persónelor, cari conduc singuraticile deputațiuni; apoi dignitatea unu archiduce și a primatelui cardinal de Strigon este mai înaltă de cât a exministrului Szilágyi Dezső.

Odinióră strigaú Magiarii la Pojon: „Moriatur pro rege nostro!” Și azi reprezentanții țării, cum le place a se numi domni deputați, n'au voit nici să dea față cu regele. Odinióră erau gata a-și jertfi viața pentru tron și dinastie, azi în era liberală nu voesc a jertfi nici ambițiunea, ci pretind a fi preferiți chiar și membrilor din casa domnitore. Ba Kossuthistul Eötvös, aliatul guvernului, a susținut, că legislativa nu e subordonată, ci coordonată regelui. Acesta e dinasticismul liberal.

Revistă bisericească.

Roma.

Marea vađa și influință, carea o are S. Scaun Apostolic înaintea regimurilor politice, s'a dovedit și din incidentul războiului turco-grecesc. Pórta a dat ordin pentru espulsarea supușilor Greci din Turcia. În Constantinopol se află preste 4000 de catolici, cari sînt supuși grecesci. Msgr. Bonetti, delegatul apostolic din Constantinopol, a esoperat revocarea ordinului cu privire la catolicii greci. Grecii neuniți încă aú recurs la intervenirea legatului apostolic, care a reco-

mandat cauza lor și reprezentanților marilor puteri și a mijlocit suspendarea executării numitului ordin față cu comercianții din Constantinopol.

În enciclica de Rusaliú Sfinția Sa espune dogma despre Spiritul Sfinț și despre activitatea Spiritului Sfinț în opul mântuirii.

Cardinalul Siciliano di Rende a repausat la 16 a c. în etate de 50 de ani. El a fost un bărbat erudit al ordului Benedictinilor.

Revistă politică.

Afaceri interne.

În dietă éráși sînt la ordinea zilei scene furtunose. Ședința din 18 a c. a fost una din cele mai agitate. Opoziția a imputat guvernului, că în Pojon, în Dumineca trecută la serbarea desvélirii statuei împărătesei Maria Teresia corpurile legiuitoare ar fi fost trecute cu vederea.

Tot în 18 a c. s'a început desbaterea proiectului de lege despre curțile cu jurați. Referentul Psik recomandă proiectul, pe când Polczner și Bernáth îl combat arétând, că e periculósă mai ales dispoziția referitoare la alegerea juraților. După dispoziția acesta jurații nu vor fi independenți, pe cum cere instituțiunea acesta. Marsovszky zice, că el din principiu este în contra instituțiunii curților cu jurați, de óre ce cu mult mai mare încredere poate avé omul față de activitatea juđilor provéduți cu garanțele necesare de independentă, de cât față de jurați, pe cari sórtea orí arbitriul auctorității îi aduce din piață, ca să pertracteze cauze procesuale. În designarea juraților singur alegerea prin sórte subministréază garanța suficientă în contra ingerenței arbitrare a guvernului.

Mercuri Visontai a supus la o critică aspră proiectul, aducénd ca defect condi-

Chorna, Mușina, și Alesandru de Densuș, și Nicolau Bizere, cari în decurs de mai mulți ani cu propria cheltuélă și cu sângele familiei lor aú apérat castrele Orsova, Severin, Șebeș, Mehadia, Pech și Zinicza din Banat.

f) Cu servițiile militare esceléază nobilul român Chendris în luptele purtate de I. Hunyadi la Belgrad, la pórtă de fer în Transilvania și în țara románescă (1444); virtúosa familie nobilă románă Dan de Chohnakos, consángená cu I. Hunyadi (1447), apoi nobila familie románă Ungur de Baiesd ca și comandantul mai multor mií de căláreți în lupta de la Niș și în Moravia, unde a și căđut, ca și „strenuus crucis dominicae miles”.

g) La 1422 ca „egregii viri magistri et aulae regiae milites” se amintesc Stanciul fiul lui Baab, Dragan fiul lui Manciul Valachy de Comiat și alte némuri ale acelora.

Familiile române nu numai că aú avut posesiuni estinse, libere nobilitare, și aú dat militari distinși și bravi, ci din sinul acelora aú ieșit și diregători de felurite oficii. Așa: Ban al Severinului a fară de doi frați Ioan Hunyadi aflám încá pe Michail de Chorna (Zorna din țara románescă, înrudită cu familia Carapeiú, 1448), pe Petru Danciú de Machedonia (1452), Ștefan de Muthnoc (1467), Wlad (1458), Macicaș.

Vicecomite în Severin se numesc nobilul român magistru Iuga (1411).

Voivođi o mulțime, ca Petru de Beiuș (1410), Michaiú din Gociuba (1445), Lucaciú din Carand (din comit. Bihorei), nobilul voivod Moga al Halmagiului (1451), Ladislaú de Bolya, Ștefan de Birin, Ioan de Fenywpataka (Cri-

ștor), Șerban și Ioan de Ribite din Zarand (1455, 1446), Ladislaú fiul lui Milutin voivod de Mehadia (1439), Mihaiú fiul voivodului Ștefan de Moisey și Rozalja (Maramureș 1450), Mihaiú de Warcaza voivod în Kalotaszeg (1474). În dominiul Șiriet tinător de familia Bathory la 1493 se amintesc ca căpitan al cetății Bogdan, provisor Ladislaú Moga, voivodul Ladislaú, alt Ladislaú în Aranyag, Raicu și Vidu, și o grămadă de ostași románi. ¹⁾

În Samolykeszi (Samugkezew) la 1495 a fost voivod Paul Székely (habens officium voivodatus volachorum). Cu d. 10 Ian. 1495 familiei acesteia donézá Ioan Corvin satul Samolykeszi cu tóte folósele și venitele cu aceea, ca dacă ar muri Mateiú (fratele lui Paul), atunci dominiul acestuia cu drept ereditar să trecá la fratele aceluia cu numele Nicolaú, punéndu-se de obligament, ca mulțimea poporului din acel dominiú să se mai înmulțescă.

E lucru cunoscut și acela. că nobili, diregători și cnezii románi se bucurá de dreptul judițiar și de alte privilegii. Ca esemplu să fie amintit: Adunarea nobililor și cnezilor románi din districtele: Șebis-Caran, Lugoș și Comiat la anul 1419 în opidul Karan, unde aceia împreună cu castelanul castrelor din Orsova, Mehadia, Caransebeș și Zsidovin judecă procesul opidului Caransebeș cu nobili și cnezii din Mutnic.

La 1428 regele Sigismund în opidul Mihalđ (Mehadia) ține congregațiunea generală a universității nobililor, cnezilor „et alterius

status” din districtul Mihalđ, unde se pertractézá procesul unor cnezii. ¹⁾ Érá la 1452, în urma mandatului estradat de cătră I. Hunyadi, delegatul capitulului Orodien se presentă la congregațiunea celor 7 districte románesci din Banat, ca să cerceteze în cauza litigiósă posesională a castrului Brancovar de pe malul Dunării și a comitatului tinător de acel castru.

Gásim drept aceea în tóte părțile Ungariei locuite și azi de Románi o mulțime de posesiuni, ville, parochii, biserici, cnezate, districte și familii române; apoi nobili, iobagi, militari și feluriti diregători distinși, cari și în vécul al XV-lea făceau parte din mulțimea aceea a națiunii Românilor, despre cari în vécul al 14-lea Pontificele Gregoriú XI afirmá, că „secundum ritus et schisma graecum vivebant, et longe maior pars eorum adhuc vivit”, ²⁾ și pentru mai uşóra lor unire propune a se da Episcop „eiusdem nationis”.

Mulțimea acesta a poporului románesc și în vécul al XV-lea a trebuit să aibă bisericească, preoți și alți funcționari eclesiastici ca protopopi și archierei de ritul seú, a trebuit să aibă óre care organizațiune bisericească-ierarchică.

În ce a stat această organizațiune, și cari erau relațiunile eclesiastice ale poporului románesc? Étá o altă întrebare, ce așteptá deslegare.

(Va urma.)

¹⁾ Cfr. congregațiunea ținută cu nobili orașului Hunedórei la 1445.

²⁾ Lit. dtto Avinione III Idus Octobris 1374.

țiunea de avere, ce se pretinde, ca ôre cine să pôtă fi deputat. Desaprobă ca prea mică etatea de 26 ani. Curțile cu jurați au să tracteze afaceri de mare importanță; pentru aceea ar trebui, să se compună din bărbați mai maturi. Acusă ministeriul, care însu-și dă ordin procurorilor, să pornescă procesele, mai ales cele de presă.

Ministrul apără proiectul și negă, că s'ar trimite din ministeriul ordin pentru pornirea proceselor. Visontai își susține afirmarea și invită pe ministrul, să facă cercetare în privința acésta.

Austria.

În proiectul de răspuns al majorității la discursul tronului se accentuează nisuința parlamentului de a lucra pentru împăcarea diferitelor naționalități ale imperiului. Mulțămirea singuraticelor naționalități se pôte ajunge numai prin respectarea drepturilor istorice și a autonomiei și întregității diverselor provincie. Camera e de convingerea, că sfera de activitate a dietelor provinciale trebuie lărgită punându-li-se tot o dată la dispoziție mijloce financiale mai considerabile de cât până acum pentru acoperirea lip-selor locale și pentru promovarea culturii generale a poporului.

Răspunsul pune pond deosebit pe misiunea educativă a școlii, care are să pună fundament solid vieții religioase-morale în tinăra generațiune, ca ea la timpul său să fie în stare a menține și desvolta ordinea socială în spiritul dreptății și a înfrunța tendințele subversive.

Desbaterea asupra răspunsului s'a început în 17. Liberalii vedându-se necapabili de a purta o luptă parlamentară demnă, din noii au început a provoca scandal și a face obstrucțiune. Ei au provocat Marți scene atât de furtunoase cât presidentul s'a văcut silit, să amâne ședințele camerei pe timp nedeterminat.

Italia.

Guvernul s'a convins, că politica de expansiune în Africa e sterilă și păgubitore. Ocuparea Casalei aduce Italiei mai multe spese de cât avantagii. E o sperare deșertă de a întemeia în Africa colonii agricole, căci susținerea lor ar cere la 30 milioane pe an. Érá dacá Șoanii le-ar ataca, pentru apărarea lor ar trebui trimise 2 corpuri de armată, întreținerea cărora ar costa 80 de milioane.

Grecia.

De și marile puteri la inițiativa Rusiei au intervenit pentru armistițiul și pentru închierea păcii între Grecia și Turcia, ciocnirile sângerose totuși se continuă încă până în 15 a c.

Pörta în răspunsul dat la nota puterilor europene încetarea ostilităților o face pendentă de la următoarele condițiuni: Grecia să plătescă Turciei 10 milioane funți sterlingi ca desdaunare de război; restabilirea vechilor confini; renoirea convențiunii cu privire la supușii greci din Turcia pe baza dreptului internațional; închierea unei convențiuni pentru estradarea reciprocă a criminalilor; libera comunicațiune prin porturile de la Volo

și Prevesa. Plenipotențiații ambelor părți beligerente au să se întâlnească la Farsal.

Condițiunile acestea Grecilor li-s'au părut neacceptabile. Pentru aceea ei continuă inimițiile în Epir, ba o parte a corpului ofițeresc a declarat, că e mai gata a purta războiul până la cea din urmă picătură de sânge, de cât să cedeze ceva din teritoriul țării.

În lupta de lângă Gribovo armata grecă a avut pierderi mari devenind necapabil de luptă 33 ofițeri și preste 500 de soldați.

Sultanul cedând dorinței marilor puteri și în deosebi dorinței Țarului, care l-a recercat telegrafice, s'a învoit la încetarea ostilităților cu Grecia, și ast fel de present este armistițiul, căruia în curând îi va urma și pacea. Grecii au trebuit să se retragă pe totă linia de pe teritoriul turcesc, pe când Turcii țin ocupate cetățile din Tesalia cucerite în decursul războiului.

Marile puteri consideră de exagerate pretensiunile Turciei și de justificate recunosc numai desdaunarea speselor de război și rectificarea strategică a frontierei.

Correspondințe.

Lugoș la 20 Maiu 1897.

Stimate Domnule Redactor!

Festivitățile solemne decurse cu ocaziunea intronisării Ilustrului Arhiepiscop diecesan Dr. Radu, și despre cari deja ați și dat un raport detaliat, mult au contribuit la înălțarea prestigiului estern al diecesei.

Binevoește înse a-mi concede, ca sub influința celor sevârșite cu acea ocaziune ca un privitor să pot reflecta la unele momente, prin cari mi-se pare a se înălța și întări prestigiul intern, înțeleg iubirea sfintă și încrederea deseavârșită între Capul venerat al diecesei și clerul aceleia.

Acele momente le află reoglindate parte în actul prim al guvernării diecesane pus prin acel Venerat Arhiepiscop, parte în alte manifestațiuni făcute la și legate cu întreg decursul intronisării episcopale.

Primul act și moment este convocarea Consistoriului plenar.

Arhiepiscopul ca să-și cunoască mai de aproape pe cei aleși de a fi împreună lucrători și sfătuitoři întru resolvarea dréptă, canonică a agendelor ocârmuirii diecesane, și ca și acei sfetnici să cunoască principiile, inima și intențiunea Arhiepiscopului său, pe toți Protopopii și Asesorii consistoriali l-a convocat la Consistor plenar celebrat în 17 Maiu a. c., în care, după cum m'am informat, în raportul dat despre starea diecesei de către membrii V. Capitul s'a desfășurat starea fondurilor și fundațiunilor diecesane, a parochiilor, preoților, școlilor, cu un cuvânt, icóna stării întregii diecesei.

Trebue să vă spun, că prin acest paș Preasfințitul Arhiepiscop a câștigat inima Clerului său, care în acel act vede și cunoșce, că Preasfinția Sa fără anteacte nu voeșce să guverneze, ci cu posibila cunoșcință a stării diecesei voeșce cu o resoluțiune firmă, ca Inventariul Diecesei sale cuprins în acele raporte după totă putința din timp în timp să-l întregescă, și așa în măsură convenită să contribuie la dorita guvernare a diecesei Sale.

Sevârșitu-s'a înse în acel consistor și un alt moment de bun auguri și în consecințele sale forte salutar. A nume s'a cetit acea Breve apostolică, în care se determină relațiunea canonică, ce are să sustea între Arhiepiscop și Ven. său Capitul, între altele ca membrii aceluia-și V. Capitul Capul diecesei să-și prestea cuvenita reverință, obediință, să urmeze sfaturile și mandatele aceluia cu totă ascultarea, căci la din contră acela-și S. Scaun încă de acum aprobă toate dispozițiunile V. Arhiepiscop, ce le-ar afla de salutare și de lipsă în contra celor neascultători.

Tot clerul doareșce, ca buna înțelegere între Arhiepiscop și V. Capitul nestirbită să sustea, și prin respectarea cuvenită a drepturilor arhiepiscopice prestigiul V. Capitul ca al senatului mai de aproape al S. Scaun episcopesc încă să se păstreze.

Este de specială însemnătate și acea declarare a Ilustr. Arhiepiscop, că pentru mai buna prosperare și putincioasă asigurare, cum și administrarea mai ușoră a fondurilor diecesane, cari fac aproape 200 mii floreni și formeză averea diecesei, să se înființeze „Cassa centrală diecesană“.

Cât de nimerit a convenit declarațiunea acésta cu dorința mult nutrită a Clerului, o am putut cunoșce mai virtos din entusiasm, cu care în și a fără de Consistor fu întimpinată.

Dorind așteptă clerul cât mai curând realizarea înființării casei din cestiune, de la introducerea căreia mare și bun rezultat așteptă, cum și mare ușurare a administrațiunii.

Să mi-se lase a mai adauge cele indigitate de unii frați, adevă ca pentru controlarea mai chiară și sigură a averilor parochiilor singuratică să se reformeze modalitatea și sistemul de azi al Esactoratului diecesan. Fiind că acésta formeză o parte întregitoare a chivernisirii administrative, avem deplină sperare, că V. Arhiepiscop împreună cu membrii V. Capitul vor afla chip, ca cu înțelepciune să realizeze și reforma acésta.

Nu se pôte lăsa neamintită impresiunea cea bună, ce a lăsat în inimile cele bune ale Clerului cuvântul, care Arhiepiscop l-a repetit nu o dată mai ales în alocuțiunile sale către cler, că pe lângă bună și dréptă chivernisire în mod deosebit va îngriji și așteptă, ca clerul în cuvânt și cu fapta să fie pilda credincioșilor, căci Dînsul, carele cu misiunea apostolică a venit, ca să propoveduească Evangelia lui Christos, numai pe cei ce duc o viață conformă s. Evangeliu, îi pôte cuprinde cu totă căldura în inima sa archiepiscopescă.

Alt moment, ce a lăsat o îndestulare în inimile tuturor, este resoluta enunțare a Ilustrului Arhiepiscop, întru carea reflectând la legătura canonică sufragană a diecesei Lugoșului față cu scaunul mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. în mod deosebit a accentuat, că acea legătură și relațiune canonică voeșce a o cultiva cu conscientiositate, și în toate cauzele principale de interes comun al bisericii și provinciei noastre va purcede mână în mână cu Capul mitropoliei. Ajute-Te Dumnezeu! esclamară frații preoți.

Ilustrul Arhiepiscop purcedând din motivul, că activitatea neobosită și desinteresată pusă și dovedită atât întru cultivarea literaturii sacre bisericesti, cât și în a drepturilor bisericii noastre este demnă de recunoșcință, și ca aceste recunoșcințe chiar cu ocaziunea solemnă a intronisării sale să-și dea expresiune și dovadă, a aflat în Domnul, ca pe

patru bărbați ai clerului să-i distingă cu demnitate ecclesiastică.

Éra acei bărbați sint:

Clarissimi dnl Dr Vasiliu Hossu, Dr Victor Szmigelski din Archidieceasă, Dr Teodor David capelan castrens și M. On. Ioan Boros paroc și asesor consistorial.

Dintre aceștia Dr Hossu, Dr David și I. Boros fuseră numiți *protopopi onorari* ai diecesei Lugoșului cu titutele, distincțiunile și drepturile vigente în diecesă, éra Dr V. Szmigelski *asesor onorar* tot cu acele-și drepturi.

Pot să afirm, că distincțiunea sevărsită la directa inițiativă a Ilustrului Arhiepiscop a fost în deplină consonanță cu convingerea clerului diecesan. Noi le dorim, ca distincțiunea să le servescă spre îndemn îndoit de a osteni cu bărbăție în interesul bisericii.

Membrii clerului au părăsit reședința episcopescă ducând fie care cu sine convingerea formată din asigurările date de Arhiepiscop, că dînsul neîncetat va osteni pentru binele bisericii și patriei.

De o dată ne-au părăsit și frații iubii ai nostri, cari din Blaș au însoțit pe Arhiepiscopul nostru la noua Sa residență.

Când îmi revoc în memorie despărțirea doioasă a celor din Blaș la gara din Lugoș, unde îi petrecu Arhiepiscopul, cu adevărat pot să zic, că mult e iubit Arhiepiscopul nostru de frații, colegii și prietenii săi.

Dea bunul Dumnezeu, ca Ilustrul Cap al Diecesei să albă tăria neînfrântă de a realiza intențiunile sale cele salutare, și ca iubirea clerului față cu dînsul neconturbată să sustea și să se întărească.

Prin conlucrarea la un scop comun în-suflețită de iubire sarcinile guvernării se nșurază, curajul se oțelesce, diecesa prosperează. Fie!

— Am vădut. —

Convocare.

Membrii „Reuniunii învățătorilor gr. cat. din jurul Gherlei” prin aceste cu tot respectul sint rugați, să se prezenteze la *adunarea generală*, ce se va ține la 15 și 16 Iunie st. n. a. c. (a 3 și a 4-a zi de Rusali) în comuna *Lozna-mare* (tractul Surducului).

Din ședința comit. centr. al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din jurul Gherlei ținută în Gherla la 8 Maiu st. n. 1897.

Ioan Papiu
canonic președinte.

Dionisiu Vajda
prof. secretariu.

Mulțămită publică.

Au mai contribuit pentru augmentarea fondului Reuniunii docenților populari gr. cat. români din comitatul Sibiului: „*Auraria*” instituit de credit și economii din Abrud 15 fl.; Magnificul și Reverendissimul Domn *Ioan M. Moldovan* preposit capitular din Blaș 5 fl. și în urmă „*Arieșana*” instituit de credit și economii din Turda 5 fl.

Subscrișiți ne ținem plăcut deobligați a cuita darurile aceste maritimose și pe astă cale.

În numele reuniunii:

Iuliu Bardosy.

Romul Simu.

Noutăți.

Din diecesa Lugoșului. Cum sintem informați, de secretar episcopesc interinal este constituit M. On. D. *Ioan Boros* paroc și asesor consistorial.

Fundațiune pentru diecesa Lugoșului. Escelența Sa D. Mitropolit Dr V. Mihályi pentru augmentarea fondului de convict pentru diecesa Lugoșului, care din contribuiri benevole s'a început a se întemeia încă la 1882,

a făcut o fundațiune de 5250 fl. cu menirea, ca cu această sumă să se cumpere un fund pentru zidirea convictului, ori ca să se folosească spre zidirea lui, ori când atare edificiu ar exista, atunci să se întorcă spre acoperirea speșelor de întreținere a unor studenți sêraci români gr. cat. din diecesa Lugoșului în acel convict. Suma acesta de fundațiune este depusă într'o poliță de asigurare a Escelenței Sale, pentru care însu-și Escel. Sa va solvi premiile până la capătul vieții sale. — Sintem informați, că clerul diecesan a primit cu mare mulțămită și bucurie acest ofert preagrațios, care dovedesce, că Escelența Sa cu dragoste părintescă își aduce a minte de diecesa sa de odinioară.

Altă fundațiune pentru diecesa Lugoșului. *Ioan Boros* paroc în Zabran și Asesor consistorial, îndemnat de exemplul cel grațios al Escelenței Sale folosindu-se de solemnitatea de bucurie a intronisării Ilustrității Sale Domnului Episcop Dr Radu, asemenea a făcut o fundațiune de 300 fl. cu scop, ca din venite să se dea ajutoare parochiilor ne-oconverse.

Altă donațiune pe sama diecesei Lugoșului. Escelența Sa Mitropolit Dr. Mihályi a cedat în favoarea „cassei diecesane” din Lugoș o pretensiune a sa de 846 fl.

Esamenul de maturitate scripturistică la gimnasiul superior din Blaș s'a ținut din 17—22 a c. La esamen s'au supus 40 de maturisanți.

Esamen de profesor. Dl *Ioan Raț*, zelosul profesor de la preparandia din Blaș în 13 a c. a depus la universitatea din Cluș esamenul profesoral special din limba română și cea magiară.

Constituire. Reuniunea filială archidieceșană a învățătorilor gr. cat. din protopiatul Dêrgei în ședința sa constituantă ținută în comuna Fizeș la 5 Maiu a. c. sub presiul ad hoc a P. On. D. protopop tractual *Ioan Hațegan* s'a constituit în modul următoriu: președinte: *Teodor Stoia*, notariu: *Ioșif Pop*, casariu: *Vasiliu Dumitraș*, bibliotecariu: *Zaharie Murășan*, ér delegați: *Georgiu David*, *Nicolau Török* și *Alexandru Moldovan*, cari toți provăduți fiind cu litere credenționali sint deobligați a lua parte la ședința constituantă a comitetului central ținândă în Blaș la 15 Iunie a. c.

Agrațierea preotului *Knezich*. Acest preot, pe când era capelan în Răczkeve, într'o predică a calificat căsătoria civilă de concubinat. Pentru acesta a fost condamnat la un an de temniță și amendă de 850 fl. Caracteristic e, pe cum scrie „*Alkotmány*”, că preotul *Knezich* imediat după rostirea sentinței tribunalului, de și s'a apelat în contra ei, a fost deținut, fără ca să i se concedă, să-și pună în rind afacerile. Ca un făcător de rele a fost aruncat în o temniță din *Kőbánya*, unde l-au îmbrăcat în vesminte de arestant și l-au nutrit cu viftul criminalilor ordinari. Numai după mai multe săptămâni i-s'a permis, să pörte vesminte preotesce și să folosească breviarul, și abia la 4 luni i-s'a permis la întreținerea medicului, să-și aducă vift pe speșele sale. Amicii și consăngenii numai la câte două săptămâni puteau comunica cu dînsul câte-va minute în prezența pârca-bului. Pentru agrațierea lui s'au făcut pași de mult, dară ea a urmat numai după 7 luni în 10 a c. Se zice, că întârzierea agrațierii este a se mulțămii guvernului, care a voit a da o aspră lecțiune celor ce combat reformele liberale.

Cale ferată pe Secaș. Cu ocaziunea adunării generale de primăvară a congregațiunii comitatense a Albei inferioare mai mulți proprietari și membri ai congregațiunii, între alții și *Rdsml d. I. M. Moldovan*, *Dr. Aug. Bunea* și *Dr. V. Hossu*, au luat laudabila inițiativă de a începe mișcarea pentru construirea unei căi ferate pe Secașul mic. În afacerea acesta s'a și ținut în 9 a c. o conferință în Aiud, despre decursul căreia ni-s'a trimis un raport mai lung. Din acest raport dăm cetitorilor nostri următoarele: Acea parte

a comitatului Albei inferioare, care e situată pe lângă râul Secașului mic, în estensiune cam de 100.000 jug. catastrale, și care în privință politică se ține de cercurile Blașului și Sângătinului, are pămînt de o calitate eminentă, dară e cu totul izolată de comunicațiunea economică. Drumurile ne-practicabile și riuurile neregulate eschid cu totul vre o 20 de comune de la marea viață economică. Productele escelente ale pămîntului de prima clasă și frumosul contingent de vite nu se pot valora după cuviință, pentru că din cauza prețului de transport provocat prin greutățile comunicațiunii nu pot ține concurență cu produsele de calitate mai inferioară ale ținuturilor, de unde speșele de transport la piețele mari sint mai puține. Economii și locuitorii acestui ținut de mult au simțit greui și simt greui și azi desavantațiile acestei lipse de comunicațiune, dară până acum au rămas fără de rezultat toate lucrurile întreprinse în această direcție; căci raporturile speciale ale acestui ținut fac aproape imposibilă construirea de drumuri bune, éra locuitorii chiar din cauza sêraciei, provocate de miseria comunicațiunii economice, nu sint capabili a presta sacrificii mari. Aceste raporturi considerându-le nu de mult mai mulți proprietari de pămînt și economii fruntași au decis, să ridice viața economică a ținutului și să-l scape de izolarea, ce-l apasă de prezent. Mai mulți proprietari și alți bărbați distinși ai comitatului au adresat un apel conchemând pe 9 Maiu o conferință la Aiud, unde să se cerce mijlocele pentru delăturarea miseriei economice. Conferința s'a și ținut participând la ea un număr considerabil de proprietari și reprezentanți ai comunelor interesate. Cădend chiar pe atunci consacrați *Ilustrității Sale Dr. Radu*, din Blaș nu a putut participa nimeni la conferință, de și publicul din cercul Blașului cu bucurie ar saluta construirea căii ferate pe Secaș. La conducerea conferinței a fost rugat comitele suprem *Zeyk Daniel* ca mare proprietar în acest comitat. După cuvîntul de deschidere marele proprietar *Fr. Seethal* espune pe scurt situația economică de pe Secaș, arată necesitatea de a înființa mijloce de comunicațiune și propune, ca în scopul dezvoltării vieții economice pe Secaș să se construescă cale ferată, care plecând din stațiunea de la Cisteiul român a căii ferate de stat și atingend comunele *Mihalț*, *Obreja*, *Heneg*, *Berghin*, *Ghirbom*, *Colibi*, *Beșinău*, *Ohaba*, *Tău*, *Roșia*, *Ungurei*, *Péuca*, *Presaca*, *Broșteni*, *Bogatul român*, *Cenadea*, *Șoroștin*, *Sednica*, *Armeni*, *Lászlótanya* și *Alămorul* să se conducă la stațiunea *Lómnăș* a căii ferate de stat, și așa de la răsărit, și apus să se deschidă acest ținut pentru comunicațiunea generală. La desbaterea asupra propunerii au luat parte mai mulți. Conferința a enunțat ca conclud următoarele: Proprietarii din comitatul Albei inferioare în conferința ținută în 9 Maiu a. c. a hotărît cu unanimitate, că de la comuna Cisteiul român, aparținătoare la cercul Blaș al comitatului, plecând de la stațiunea din această comună a căilor ferate de stat construesc cale ferată pe lângă râul Secaș, care cale va avé stațiunea ultimă în stațiunea de la *Lómnăș* a căilor ferate reg. de stat. — După enunțarea hotărîrii fiind vorba despre esecutare, s'a subscris o anticipație de preste 2000 fl. pentru efectuarea lucrărilor prealabile. Pentru administrarea lucrărilor prealabile conferința a rugat pe *M. Sa prepositul Ioan M. Moldovan* și *d. Szalánczy Jenő*, cari au să conducă lucrările și ca concesionari să obțină concesiunea de la ministrul de comerț. — Construirea căii ferate din cestiune fiind în interesul poporului nostru de pe Secaș, nu putem de cât să recomandăm cu totă căldura spriginirea întreprinderii proiectate.

Comunitatea israelită din Blaș Duminecă după ameză și-a instalat pe noul său rabin *Ioșif Grünbaum*. Pe cum ni-se scrie, noul rabin este aderent al direcțiunii conservative.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Jertfa creștinilor.

Comentar al Liturgiilor bisericii grecesci.

(Continuare.)

Între alte cestiuni întortocate referitoare la acest obiect ne întimpină în rîndul cel dintăiū această: De la ce atîrnă participarea în rodul acela principal al jertfei, și prin urmare cari sînt, cei ce participă în el? Unora li-se pare, că în el participă toți aceia cari conluera în ore care chip la aducerea jertfei abstragînd de la aceea, dacă jertfa se aduce și pentru ei ori nu. Alții par a fi mai în drept, cînd susțin, că jertfa ex opere operato folosește ore cîl numai întru atîta, întru cît ea se aduce pentru el. În realitate, acestea două momente se unesc tot de una: pentru cei ce jertfesc și pentru cei ce împreună jertfesc, tot de una se și aduce jertfa, cel puțin în chip general. Întru atîta acestea momente vor fi avînd deci influință asupra dobîndirii rodului sacrificial, despre care grăim. Întrînsul se împărtășesc biserica întregă, credincioșii, cei ce leaū parte la jertfă, preotul cel ce sevârșește jertfă, și aceia, pentru cari preotul aplică jertfa în mod special.

1. Rodul acela sacrificial, care e partea bisericii întregi, se numește *rod general* ori *rodul cel mai general*. Acela are un izvor îndoit: mai de aproape aducerea lui Christos, întru cît el se jertfesc pentru biserică, și în rîndul al doilea aducerea bisericii, întru cît și ea însă-și încă jertfesc prin preot pentru binele său propriu. Acestea isvorē se împreună amîndouē și varsă un rîu de binecuvîntare preste biserică și preste fiil ei.

a) *S. jertfă liturgică în tot de una își are efectul și folosul său pentru biserică întregă*, — pentru toți cei ce sînt înșirați ca membre în trupul cel mistic al lui Christos și mai au lipsă de ajutoriul grației, țină-se ei de cei vii ori de cei adurmiți. Ba în măsură mai mică și cel puțin în chip indirect rodul acesta general se estinde pînă și la aceia, cari petrec a fară de biserică, dar sînt chemați și datorî a intra ori a se întorce în sinul bisericii. Păharul scumpului sînge de jertfă se înalță zilnic la ceriū, ca „să se mîntuēscă toți omenii și să vină la cunoștința adevărului“ (I Tim. 2, 4). „Că n'a trimis Dumnezeu pe Fiul său în lume, ca să judece lumea, ci ca să se mîntuēscă lumea prin el“ (Io. 3, 17). „Fiul lui Dumnezeu și-a vîrsat sîngele și a răbdat chinul crucii, pentru ca să merite tuturor omenilor făr de excepțiune iertarea păcatelor, grația și fericirea vecinică. Izvorul cel general de mîntuire și grație al jertfei de pe cruce isvorește și curge neîncetat și pretutindenia în s. liturgie, a cărei binecuvîntare e spre folos lumii întregi. Și despre sōrele de grație al s. jertfe liturgice încă aū să se înțelgă cuvintele Psalmistului: „Din marginea ceriului ieșirea lui, și alergarea lui pînă la marginea ceriului, și nu este, cine să se ascundă de căldura lui“ (ps. 18, 6 ur.). În miil de inimî, cari nici nu o simțesc, pătrund de la altariū raze de luminare supranaturală, pentru ca să readucă oile rătăcitorē la Christos, „la păstoriul și păzitoriul sufletelor nōstre“ (I Petr. 2, 25), și în staulul lui, în singura și adevărata lui biserică, unde le sînt deschise vistierile tuturor mijlocelor și comorilor de grație.

Binecuvîntarea jertfei firește că se revarsă cu îmbelșugare cu mult mai bogată preste biserică, întru cît ea se luptă încă aci pe pămînt și suferă în focul curățitorii. Căci jertfa conform voinței și rînduelii lui Christos e proprietatea bisericii. Mai virtos pentru binele și folosul bisericii e instituită jertfa și pentru binele și folosul bisericii se și aduce jertfa în rîndul cel dintăiū. Rodul general, care-l face jertfa liturgică, se referese în rîndul cel dintăiū la binele universal al bisericii, sau cu alte cuvinte el e partea bisericii preste tot, întru cît ea e o instituțiune dumnezeescă, împărăția și mirēsa lui Christos. Dōră biserica „o a cîștigat cu sîngele său“ (Fapt. 20, 28); pe altariū renoește Christos neîncetat în chip necrunat jertfa cea sîngerōsă de pe muntele Golgota pentru biserică sa, „ca să pună înainte pe ea lui-și mărîtă biserică, carea nu are întinăciune, nici sbîrcire, sau alt ceva de acest fel, ci ca să fie sîntă și nepētata“ (Ef. 5, 27). „Pentru sîngele Mielului“ (Apoc. 12, 11), care zilnic se varsă în potir, învinge biserica asupra inamicilor săi și Iese în tot de una triumfătoare din luptele asupra porților Iadului și asupra puterilor anti-creștine ale lumii. În jertfa eucharistică Christos se face la

Dumnezeu mijlocitorii și rugătorii pentru biserică, pentru ca să o scutēscă și să o înalțe, să umilēscă și să rușineze pe vrășmașii ei. Din această se pōte conchide, că în rodul acesta general al jertfei se vor împărtăși în măsură deosebită acelea mēdulare ale trupului celui tainic al lui Christos, cari contribuēsc în chip deosebit la binele de obște al bisericii, așa dară păstoriil și învățătorii bisericii. Căci de la aceștia atîrnă mai virtos strălucirea și sîntenia bisericii; aceștia și aū lipsă fōrte mare de luminare, fōrță și răbdurie supranaturală, pentru ca să persevereze în luptele cele grele, cari aū să le pōrte neîncetat pentru oile lui Christos, cele ce li-s'aū încredințat, pentru unitatea și libertatea, pentru depositul de credință și comorile de grație ale bisericii catolice. Păzitoriil și apărătorii miresei lui Christos esperiēză pentru aceea în rîndul cel dintăiū salutara înrîturință și efectele cele pline de binecuvîntare ale jertfei eucharistice, pentru ca ei în tot de una să se adevēscă „ca slugile lui Dumnezeu întru multă patimă, în necasuri, în nevoi, în strînsori, în bătăi, în temniță, în zărvi, în ostenele, — întru cuvîntul adevărului, în puterea lui Dumnezeu, prin armele dreptății“ (II Cor. 6, 4 urr.).

În ce constă mai de aproape rodul acesta sacrificial, și dacă el se estinde la toți membrii singuratici ai bisericii, nu se pōte spune cu siguritate. Unora le place a susține, că rodul acesta general al jertfei cuprinde în sine nu numai binecuvîntările acelea, cari se pot dobîndi în chipul rugăciunii, ci și efectul de satisfacție, adevă iertarea pedepselor temporale; mai de parte susțin, că în rodul acesta se împărtășesc în măsură mai mare ori mai mică toți acei membri ai bisericii, cari sînt pregătiți spre a-l primi.

b) Christos, nevēdutul Archiereu, se jertfesc deci tot de una pentru biserică întregă prin mînil și ministeriul preotului vēdūt. Dar acesta stă înaintea altariului și în numele și din comisiunea bisericii: biserica jertfesc și se rōgă în fiesce care liturgie pentru toți fiil săi de pe pămînt și din locul curățitorii prin gura preotului, a delegatului și mijlocitorului său la Dumnezeu. Ea e pururea sînta și de Dumnezeu iubită mirēsă a lui Christos. Glasul ei, mai virtos dacă se însoțese jertfei, tot de una va fi deci auzit și ascultat. De aceea Dumnezeu avînd în vedere jertfa și rugăciunea ei varsă zilnic binecuvîntările și binefacerile cele mai bogate preste fiil ei, cei ce aū lipsă de ajutorii. Rugăciunile liturgiei spun a dese ori, ce daruri și grații dorește biserica, să dobîndescă prin jertfă pe sama sa preste tot și pe a singuraticilor membri în special. Așa se rōgă biserica în legătură cu jertfa zicînd: „Adu-ți a minte, Dōmne, de sînta ta catolică și apostolică biserică — și o împacă pe dînsa.“

c) Christos și biserica aduc jertfa în tot de una pentru totalitatea credincioșilor. *Rodul sacrificial general se împărtășește deci poporului credincios nemijlocit prin aceea, că preotul își implinesce la altariū oficiul, pe cum îi este prescriș.* O aplicare deosebită și apriată a acestui rod din partea preotului nu se recere. — Cei escomunicați, pe cari biserica i-a eschis din sinul său, nu se împărtășesc în rodul general al jertfei. Acei credincioși, cari sînt întinați cu păcate de mōrte, dobîndesc acest rod în măsură cu mult mai mică de cît cei drepti, fiind că cești din urmă sînt înșirați în trupul cel tainic al lui Christos în chip mai intim. Cu cît credincioșii prin virtute și evlavie se fac mai susceptibili pentru rodurile jertfei, cu cît se împreună mai tare jertfei, cu cît conluera mai desevarșit la aducerea ei, cu atîta mai deplină va fi și împărtășirea lor în rodul sacrificial general al bisericii.

Cît de mare și neprețuită e și în privința această fericirea de a fi „împreună locuitori cu sîntii și casnici ai lui Dumnezeu“ (Ef. 2, 19), adevă de a fi fiil credincioși și ascultători ai bisericii! Ast fel putem să scōtem cu îmbelșugare din acel rîu de binecuvîntări și milostiviri, care se revarsă zilnic preste biserică din jertfe nenumērate. Și cît de mîngăitorii e pentru inimă gîndul: De ași muri chiar și în unghiul cel mai ascuns al pămîntului, și de m'ar și ulța tōtă lumea, — sînta biserică, sufletēsa mea mamă, nu mē uită: pe miil și miil de altare se rōgă și jertfesc ea și pentru sermanul meū suflet și lasă să picure sîngele de împăcare al lui Christos în flacăra focului curățitorii, pentru ca să aline și să scurteze durerōsa mea esilare în locul acesta de suferințe!

(Va urma.)

Ben Hur

saŭ

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Estira se alipi mai strâns de dînsul, ca și cum ar fi voit a-i readuce cugetele din sborul lor cel depărtat.

„Împăratul s'a născut,” continuă el gândind, că ea îl înțelege, „și el trebuie că a ajuns la mijlocul vrîstei omenesci de rînd. Valtasar a zis, că el a fost un prunc la peptul mamei sale, când l-a vădut, l-a adus daruri și i-s'a închinat. Ilderim afirmă, că la sfârșitul lui Decembre aŭ fost 27 ani, de când Valtasar și soții lui cercară scăpare de Irod în cortul lui. Așa dar ieșirea lui la arătare trebuie să fie aprópe. În astă nópte, mâne póte să se întîmple. Sfinți părinți ai lui Israil, ce fericire se cuprinde în acest cuget! Mi-se pare, că deja aud căderea zidurilor celor vechi și vuetul de vifor în strămutarea acésta a lucrurilor, — da, și spre cea mai mare bucurie a tótă omenimea se deschide pămîntul, ca se înghită Roma, și popórele tóte își înalță capetele și se bucură și cântă, că ea cade pe când noi ne înalțăm.” El rise în sine. „Cum, Estiro, auđit-ai deja vre o dată lucruri de acestea? Mă cuprinde patima unui cântăreț, sângele cel ferbinte și însuflețirea Miriamel și a lui David. Da gândurile mele, cari se cuprindeau numai cu fapte reci și cu numeri duri, răsună acum din nou de cimvale răsunătoare și de sunete vuitóre de arfe; eŭ aud strigările de bucurie ale mulțimii, carea se adună în jurul unui tron nou. Acuma nu voiŭ să mai meditez; dar când va veni împăratul, prunca mea, el va avé lipsă de bani și de bărbați, că doră el născut fiind din muiere, va fi pururea numai om legat de condiții omenesci ca și tine și mine. El va avé lipsă de conducători. Colo, colo! Nu veđi tu calea cea largă pentru mine și pentru stăpânul meu, la sfârșitul căreia ne așteptă pe amîndoi glorie—și—și—,“ el apoi se opri așa zicend uimit, că în egoismul său își uitase, să primescă în planul său și pe fiică-sa; ér apoi sărutându o continuă: „și fericire pe sama fiicei mamei tale.”

Estira tăcea.

Acum își aduse el a minte de diferența naturilor și de legea, după care nu e dat fiesce căruŭ om, ca la acela-și obiect să se bucure ori să se témă la fel cu alții. Își mai aduse a minte și de aceea, că ea e numai o femeie.

„La ce te gîndesci, Estiro?” întrebă el în chipul său prietinos. „De cum va gândul tēu are forma unei dorințe, spune-mi-o, până ce mai am încă puțină de a țî-o împlini. Căci scii bine, că puțină e un lucru fugariŭ; ea are aripă, cari pururea se întind spre sbor.”

Cu naivitate aprópe copilărescă îi răspunse Estira: „Trimite-I vorbă, ca să vină. tată. Trimite-I-o încă în astă nópte, și nu-l lăsa, să mérgă în circ.”

„A!” zise el cu glas întins, și privirea lui érá se odihni pe riŭ, unde umbrele într'una se făceau tot mai întunecoase, de când luna sfințise în dosul muntelui Sulpiŭ, și numai razele slabe ale stelelor mai luminau cetatea. Să o spun? Un sentiment de jalușie îl cuprinse. De cum va ea într'adevăr iubia pe jinérul său stăpân!

O nu! Acésta nu era cu puțință; ea era încă prea tinéră. Dar gândul acesta se anghiră în sufletul lui și-l ținea legat. Ea era de șese spre zece ani. Asta el o scia bine. În cea din urmă zi natală a ei a mers cu ea în port, unde slobođiră pe apă o nae nouă, și flamura ei cea galbenă, carea o purta ca semu al căsătoriei ei cu marea, purta numele „Estira”. Așa serbară ziua aceea dimpreună. Înse descoperirea acésta îl lovi cu tótă forța surprinderii. Sînt fapte, cari tot de una ne cauzéză durere; sînt mai ales acelea, cari ne privesc singur numai pe noi, bună órá faptui, că îmbetrânim, ori că avem să murim.

O ast fel de închipuire durerosă se fu-rișă în inima lui, făr de fire asemenea unei umbre și totuși destul de puternică, pentru ca să-i stórcă o suspinare, care suna aprópe asemenea unui gemet. Nu era de ajuns, că ea găsindu-se în flórea vieții se pogoria în sclăvie, ci ea trebuia să mai întîmpine pe stăpânul său cu sentimente, a căror gingășie intimă tatăl ei o cunoscea așa de bine, de óre ce până acum ele erau exclusiv ale lui. Sórtea inimică, a cărei problemă e, ca să ne chinuésă cu frică și cu gânduri amare, a rare ori își isprăvesce lucrul pe jumătate. În amărăciunea clipei bunul bētrân își uită de planul său cel nou și de minunatul împărat, obiectul aceluŭ plan. Dar cu o sfortare uriasă se stăpâni din nou și întrebă cu glas liniștit:

„Să nu-l las în circ? Pentru ce, copila mea?”

„Cercul nu e loc potrivit pentru un fiŭ al lui Israil, tată!”

„Părerî rabinesci, Estiro, părerî rabinesci! Asta e tot?”

Tonul întrebării era ispititor și pă-trunse fetei până în inimă. Acésta începu a-l bate, așa de tare, cât ea nu putu răspunde. O turburare nouă și necunoscută, îmбетătoare o cuprinse.

„Tinérul va primi averea,” zise el cu glas gingaș prindendu-I mâna. „Năile și averile vor fi ale lui, — tóte, Estiro, tóte. Eŭ pe lângă tóte acestea nu voiŭ fi sérac, căci tu-mi rămăi, tu și iubirea ta, carea așa de tare samենă cu a repausatei mele Rachil. Spune-mi, óre și tu să fiŭ a lui?”

Estira se plecă preste el și-și odihni obrazul pe capul lui.

„Grăesce, Estiro! Voiŭ fi mai tare, dacă o voiŭ sci; sciința împărtășesce putere.”

Ea se îndreptă și ca și cum ar fi întruparea sfintului adevăr, zise:

„Mângăie-te, tată. Nicl o dată nu te voiŭ părăsi: fire-ar iubirea mea a lui, eŭ tot de una voiŭ rămăne lângă tine ca și acum. —“

Și plecându-se sărută pe tatăl său.

„Și apoi,” continuă ea, „el e vrednic de iubire în ochii mei, și sunetul glasului lui m'a încătușat, și mé înfior la gândul, că el e în primejdie. Tată, tată, eŭ așî fi mai mult de cât veselă, dacă l-așî revedé. Iubirea, până nu e dorită, încă nu e desevarșită; de aceea voiŭ să aștept câtă-va vreme, aducendu-mi a minte, că sînt fata ta și a mamei mele.”

„O adevérată binecuvintare a Domnului ești tu, Estiro. O binecuvintare, care mă face bogat, chiar și dacă așî perde tóte. Și pe sfintul lui nume și pe vecinica lui viață îți jur, că ție nu țî-se va întîmpla nicl o dată nicl un rău.”

El porunci, și în dată veni un sclav și împinse jețul în cameră. Acolo seđu Simonide câtă va vreme adâncit în meditare despre sosirea împăratului, în vreme ce Estira se duse, să se culce și să dórmă somnul nevinovăției.

(Va urma.)

Bibliografie.

A eșit de sub tipar:

„Istoria Împăratului Traian și a Contemporanilor săi” de Dr. Heinrich Francke, traducere autorizată de P. Broștean. Cu 12 ilustrațiuni. Prețul unui esempl. fl. 4. — pentru România Lei 12. —; legătură cu luc. fl. 1. — pentru România Lei 3. — bucata.

A se adresa la fie care librărie saŭ de-a dreptul la editorul:

Petru Broștean
în Brașov str. garei nr. 45.

La Tipografia seminarială se află de vîndare:

Îndreptariŭ

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagine, în cari se dau înviațiuniile cele mai bune, cum aŭ să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camete, 4. a dării supletóre generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisuniile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

196 szám.
1897.

(13) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járás-bíróság C. 58/895 számú végzése által a nagyszabeni Albina takaréks. és hitelintézet javára László Petru, és Uszka Gyorgye ellen 152 frt 50 kr. tóke, ennek 1894 évi Novemb. hó 4 napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 34 frt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 390 frt — krra becsült, és pedig László Petrunál: 2 tehén 1 ökörszekér 1 garnitura cséplőgép-járgány és rostával, és 1 csűr, Uszka Gyorgyénál pedig: 1 tehén, és 1 ökörszekérből állóingóságok nyilvánosárverésutján eladatnak.

Mely árverésnek a 635/1897 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Mihálcfalván alperesek lakásánál leendő eszközzésére 1897-ik év június hó 18-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balázsfalván 1897-ik évi Május hó 19 napján.

Thát György,
kir. jbrórsági végrehajtó.

Pilulele curăţitoare de sânge

numite mai de mult pilule universale ale lui

I. PSEHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru că în adevăr există multe bôle, în cari aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr escelent.

De mulţi ani aceste pilule sînt pretutindenea lăţite, şi puţine familii vor fi, în cari să lipsescă o mică proviziune din acest escelent mijloc de casă.

De mulţi medici aceste pilule au fost şi sînt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor bôlelor, cari se nasc din *mistuirea rea* şi din *obstipaţiune*, ca: *perturbaţiuni în circulaţia ferii, bôle de ficat, slăbirea maşelor, colică, congestiuni de sânge la creeri, hemoroidi etc.*

Prin însuşirea lor curăţitoare de sânge ele sînt de efect cu deosebire bun la *anemie* şi la bôlele rezultate din aceasta, ca: *gălbănirea, dureri de cap nervose etc.* Afară de aceea aceste pilule curăţitoare de sânge lucră atît de domol, în cât nu cauzăză nici cea mai mică durere, şi prin urmare pot fi luate fără grije şi de persoanele cele mai slabe şi chiar şi de copii.

Aceste *pilule curăţitoare de sânge* se produc veritabile *singur numai în farmacia la „Mărul de aur al imperiului“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena*, şi costă o şatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 şatule costă fl. 1.05, trimitere francată cu rambursă fl. 1.40. Trimiţându-se banii înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puţin ca o ruletă nu se poate espeda.

NB. În urma lăţirii lor mari aceste pilule sînt imitate sub cele mai diferite forme şi numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curăţitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* şi a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucţiune de întrebuiţare este provădută cu iscălitura *I. Pserhofer* şi care poartă pe inscripţia coperişului aceeaşi iscălitură cu scrisore *roşie*.

Dintre nenumăratele scrisori, în cari consumenţii acestor pilule mulţămesc pentru sănătatea redobîndită după cele mai diferite şi mai grele bôle, lăsam să urmeze aici numai puţine, cu observarea, că orî cine, care le-a folosit numai o dată, le recomandă mai de parte:

Köln, 30 Aprilie 1893.
Stimate Domnule Pserhofer! Fii atît de bun şi trimite-mi ăraşi 15 suluri din neîntrecutele Dtale piluri pentru curăţirea sîngelui, cu rambursă postală. Şi prin acesta îţi exprim sincera mea mulţămîntă pentru puterea miraculoasă, a pilurilor Dtale.
Rămân cu deplină stimă *Francisc Paulistik, Köln Lindenthal*

Hrasche, lângă Flödnik, 12 Septembrie 1897.
Stim. Domn! Voea lui Dumnezeu a fost, că mi-ăi venit în mîni. pilulele DV., ăr acum Vă scriu despre rezultat: m'ăam fost răcit în patul născerii, aşa că n'ăam mai putut lucra nimica şi sigur aşi fi deja mōrtă, dacă nu m'ăr fi scăpat miraculoşele Dvōstre pilule. Dumnezeu să Te binecuvinteze de o mie de ori pentru aceasta. Am incredere, că pilulele Dvōstre mă vor vindeca de tot, pe cum aă dat şi altora sūnătatea.
Teresa Knifc.

Wiener-Neustadt, 9 Decembre 1887.
Stimabile Domn! Vă exprim cea mai călduroasă mulţămîntă în numele mătusei mele de 60 de ani. Acesta a pătimit 5 ani de catar

cronic de stomac şi de bōlă de apă. Viaţa îi era chin, şi se credea deja perdută. Din întimplare a căpătat o şatulă din escelelele Dvōstre pilule curăţitoare de sânge şi după întrebuiţarea mai lungă a acestora s'a vindecat.
Cu distins respect *Josefa Weinzettel.*

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 27 Martie 1889.
Stimabil Domn! Devotat subscrisul mă rog a-mi trimite încă o dată 4 rulete din pilulele Dvōstre într'adevăr folositore şi escelente. Nu pot întrelăsa a Vă exprima deplina mea recunoscîntă despre valoarea acestor pilule, cari le voiă recomanda cu tōtă căldura tuturor bolnavilor, ori unde voiă avē prilej. Despre această mulţămîntă a mea Te împuternicesc, să faci ori ce întrebuiţare publică.
Cu distins respect *Ignatie Hahn.*

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia austriacă, 8 Octombrie 1888.
Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 şatule din pilulele Dvōstre universale curăţitoare de sânge. Numai miraculoşelor Dvōstre pilule am să mulţămesc, că am scăpat de o bōlă de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici cînd din casa mea, şi Vă exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulţămîntă.
Cu cel mai mare respect. *Anna Zwickel.*

Licner de plante alpine de *W. Ottm. Bernhard* din Lindau în contra tuturor suferinţelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/3 flacon 1 fl. 40 cr.

Alife americană în contra podagrei, cel mai eficace mijloc în contra afecţiunilor podagrose şi reumatice: ca dureri pe şirul spinării, junghiuri în picioare, ischias, migrene, durere nervoasă de dinţi, dureri de cap, junghiuri în urechi, fl. 1.20.

Pomadă de Tannochinină de *I. Pserhofer* de un şir lung de ani recunoscut chiar şi de medici, ca cel mai bun remediu pentru creşterea pēriului. O dosă mare elegant confecţionată 2 fl.

Emplastru Universal de prof. *Stuedel*, în contra ranelor produse prin armă, pe cum şi contra ranelor maligne, umflăturilor la picioare şi glandule, contra furneului şi cōcerii de deget, contra cōcerii peptului şi picioarelor podagrose şi multe alte asemenea manifestăţiuni. 1 borcan 50 cr., trimiterea francată 75 cr.

Flakerpulver în contra catarelor, răguşelei şi tusei, 1 şatulă 35 cr., trimiterea francată 60 cr.

Spirit de bucate cu şi fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de *I. Pserhofer*, de mulţi ani recunoscut de cel mai bun remediu în contra degerăturilor de tot felul, pe cum şi în contra ori şi căruî fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimiterea francată 65 cr.

Sirup de plantagină un remediu de casă în general cunoscut, escelent contra guturaiului, răguşeli, tuse convulsivă etc. 1 flacon mic 50 cr., 2 flacone cu trimitere francată 1 fl. 50 cr.

Esenţă de viaţă (picături de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirea rea, dureri abdominale de tot soiul, un remediu escelent de casă, 1 flacon 22 cr., 12 flacone 2 fl.

Sare universală curăţitoare de *A. W. Bullrich*. Un remediu escelent în contra tuturor consecuenţelor mistuirii neregulate, ca: dureri de cap, ameţeli, crampi de stomac, arsură de stomac, hemoroide obstipatic etc. 1 pachet 1 fl.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Prav contra asudării picioarelor. Acest prav delătură asudarea picioarelor şi mirosul acestora, conservă gheţele şi este probat nesticăcios. Preţul unei şatule 50 cr., trimiterea francată 75 cr.

Balsam de guşe remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr., trimiterea francată 65 cr.

Kola preparate a lui *Stoll*, mijloc escelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac şi contra bôlelor de maş. 1 litru Elisir Kola saū vin fl 3 —, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr.

Elisir Kola imperial în butelii de câte 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl 60 cr.

Mia-Poko mijloc escelent în contra durerii de cap, durerii de măsele, a reumatismului etc.

A fară de preparatele aici numite se află tōte specialităţile farmaceutice anunţate în ziarele medicale austriace şi în cele străine şi la cerere se procură prompt şi iestîn toţi articoli, cari nu se vor afla pōte în deposit.

Trimitere prin postă se efectnesc cāt se pōte de înte, trimiţându-se banii înainte; comande mai mari se trimit cu rambursă. Comandele se vor efectui francate numai atunci, cînd se va trimite preţul înainte, şi în casul acesta speşele postale sînt mult mai mici.

Ca veritabile sînt a se privi numai acele, a căror asignaţiune poartă în colōre neग्रă numele **I. Pserhofer**, şi acele şatule, ce poartă pe coperiş acelaşi nume în colōre **roşie**.

Farmacia lui **I. Pserhofer** „la mărul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

În deposit: **Ioşif Török, Budapesta, Királyutca 12.**